

NOTAT II VEDR. GÆSTEPRINCIPPET

Statsekspropriationskommissionens kendelse af 24.3.2011

vedr. indføring til Esbjerg Havn

1. Faktum

Sagen angik Vejdirektoratets krav om, at der i forbindelse med ovenstående anlægsarbejde, der bl.a. omfattede vejomlægning, skulle foretages en række omkostningskrævende foranstaltninger fsva. en af Telia ledninger, der berørtes af anlægsarbejdet.

2. Kendelsen

I kendelsen blev det for det første konstateret, at Telias ledning var omfattet af gæsteprincippet, jfr. privatvejlovens §52, stk. 1, og at Telia som ledningsejer derfor skulle afholde udgifterne forbundet med omlægningen.

Vejdirektoratet gjorde gældende, at Telia skulle nedlægge foringsrør i forbindelse med anlægsarbejderne samt, at Telia skulle betale herfor. Dette afviste kommissionen med henvisning til, at det ikke var nødvendigt at anlægge foringsrør.

Vejdirektoratet nedlagde endvidere påstand om, at Telia skulle foretage og bekoste en undersøgelse af ledningens tilstand. Også dette afviste kommissionen med henvisning til, at ledningen havde en ubegrænset levetid, og at ledningen i øvrigt var i god stand.

Kendelsen, der ikke er blevet påkæret af Vejdirektoratet, viser at gæsteprincippet kun finder anvendelse på udgifter i forbindelse med den egentlige flytning (omlægning) af ledningen.

3. Afsluttende bemærkninger

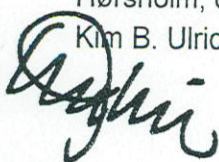
Kendelsen er et godt eksempel på en praktisk anvendelse af kriteriet "nødvendighed". Helt konkret betyder kendelsen, at en grundejer (Vejdirektoratet) med henvisning til gæsteprincippet hverken kan kræve, at en ledningsejer foretager en unødvendig undersøgelse af en ledning, eller at ledningen placeres i foringsrør.

Telia bør for fremtiden ikke uden videre acceptere andre omkostninger end strengt nødvendige flytte-/omlægningsomkostninger.

Kendelsen vedhæftes nærværende notat.

Hørsholm, den 16.5.2011

Kim B. Ulrich

EKSTRAKT
UDSKRIFT
AF
FORHANDLINGSPROTOKOLLEN
FOR
STATSEKSpropriationskommissionen
FOR JYLLAND

INDFØRING TIL ESBJERG HAVN
(Protokoltilførsel den 24. marts 2011)
5. hæfte

Torsdag den 24. marts 2011 lod kommissarius protokollen tilføre nedenstående kendelser vedrørende ledningsprotokollen, hvorom der ikke blev opnået forlig.

Protokollen førtes af fuldmægtig, cand. jur. Rune Gregersen.

Kommissionen har afsagt følgende kendelser:

Lb. nr. 900

Ejer: Telia Danmark A/S

Da der ikke har kunnet opnås forlig om ledningsprotokollen, er der blevet afsagt følgende

KENDELSE:

Ejendommen og ekspropriationsindgrebet

Telia Danmark A/S (herefter ledningsejeren) har på strækningen en ledning ved Estrupvej og en ledning ved Gammelby Ringvej, der berøres af vejanlægget.

Ledningen ved Gammelby Ringvej er beliggende i privat areal på matr. nr. 2c og 5æ Gammelby, Esbjerg Jorder samt 7gd Måde, Esbjerg Jorder og i kommunalt vejareal på litra "de" Gammelby, Esbjerg Jorder (Gammelby Ringvej) og litra "ae" og "af" Måde, Esbjerg Jorder (Tjæreborgvej og Jernevej). Ledningen kan ses på fremlagt tegningsbilag – tegn.nr. 32710-3021.

Ledningen ved Estrupvej (privat fællesvej) er beliggende langs vejen. På matr. nr. 1058d Esbjerg Bygrunde krydser ledningen vejen. Ledningen kan blive liggende.

Efter nærmere undersøgelser og korrespondance op til ledningsforretningen den 1. november 2010 kunne det konstateres, at der mellem parterne er enighed om, at ledningerne er omfattet af gæsteprincippet, og at ledningernes fremtidige status er som gæst i vejareal.

Twisten om ledningen ved Gammelby Ringvej vedrører spørgsmålet om den tekniske løsning. Ved indlæg af 26. oktober 2010 har ledningsejeren påberåbt sig, at ledningen ikke skal omlægges, men derimod sikres ved nedgravning og at udgiften i forbindelse hermed skal afholdes af anlægsmyndigheden. Vejdirektoratet replicerede ved indlæg af 26. oktober 2010, hvorved det blev fremført, at der på møder mellem Vejdirektoratet og ledningsejeren den 8. juli 2010 var enighed om den tekniske løsning. Vejdirektoratet fremførte, at ledningsejeren under alle omstændigheder skal betale for nedgravningen, idet en sænkning af ledningen teknisk set er en omlægning, hvilket medfører at Ledningsejeren skal afholde udgiften jf. gæsteprincippet. Herudover er der mellem parterne uenighed om, hvorvidt der skal lægges foringsrør i jorden og hvem der eventuelt skal bære udgiften hertil.

For så vidt angår ledningen ved Estrupvej er der mellem parterne uenighed om, hvorvidt der i gæsteprincippet eller andetsteds er hjemmel til at pålægge ledningsejeren omkostninger til undersøgelse af ledningens tilstand samt eventuelle udgifter til udskiftning, reparation og andre foranstaltninger, inden anlæggets udførelse.

Parternes påstande

Kammeradvokaten v/advokat Sarah Jano (herefter kammeradvokaten) har på Vejdirektoratets vegne før ledningsforretningen fremsendt skriftlige indlæg af hhv. 10. september samt 8. og 26. oktober 2010. Ligeledes gennemgik kammeradvokaten Vejdirektoratets synspunkter under forretningen den 1. november 2010.

Kammeradvokaten nedlagde påstand om, at ledningen ved Gammelby Ringvej sideflyttes langs vejen og sænkes under til- og frakørsel til den nye Havnerundkørsel.

Kammeradvokaten fremførte, at Vejdirektoratet og ledningsejeren fra starten af projektet har været enige om, hvilke tekniske foranstaltninger, der skulle foretages i forhold til alle ledningsejerens ledninger. Kammeradvokaten henviste til følgende:

- Mødet mellem ledningsejeren og Vejdirektoratet den 8. juli 2010, hvorved de tekniske løsninger blev valgt.
- Kammeradvokatens indlæg af 10. september 2010, hvorved det beskrives, at der er enighed mellem ledningsejeren og Vejdirektoratet. Ledningsejeren har ikke bestridt dette i sit replicerende indlæg af 15. september 2010.
- Ekspropriationskommissionens (herefter kommissionen) brev af 17. september 2010, hvorved det konstateres, at Vejdirektoratet har godtgjort, at der ikke består nogen tvist mellem Vejdirektoratet og ledningsejeren for så vidt angår de tekniske forhold.

I forbindelse med omlægningen gøres det gældende, at ledningsejeren skal bekoste omlægningen, tilsvarende gælder, såfremt kommissionen skulle beslutte, at ledningen alene skal sikres ved nedgravning. Det blev fremført, at en nedgravning er det samme som en omlægning, og at situationen dermed omfattet af gæsteprincippet.

I forbindelse med sænkningen under til- og frakørslen til den nye Havnerundkørsel påstås det, at der på ledningsejerens bekostning sker nedlæggelse af foringsrør til brug for eventuelle fremtidige udskiftninger af ledningen. Kammeradvokaten fremførte, at der i gæsteprincippet er hjemmel til at pålægge ledningsejeren udgifter forbundet med sænkningen, herunder udgiften til nedlægning af foringsrør.

For så vidt angår ledningen ved Estrupvej fremførte Kammeradvokaten, at Vejdirektoratet har opfyldt sin forpligtigelse i henhold til vejlovscirkulærets punkt 55, idet ledningen kan blive liggende. Det forhold, at ledningen kan blive liggende er imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke er omkostninger forbundet med at have ledningen liggende som gæst, hvor der anlægges en ny vej. Det er Vejdirektoratets opfattelse, at gæsteprincippet i privatvejlovens § 52, stk. 1 indeholder hjemmel til at pålægge ledningsejeren udgifter som i det mere som i det mindre måtte være forbundet med at have ledningen liggende i vejarealet, der berøres af et vejprojekt. Udgifter til undersøgelse af ledningens tilstand samt udgifter til eventuelle nødvendige udskiftninger eller reparationer samt andre foranstaltninger der må anses for nødvendige for, at ledningen kan blive liggende efter anlæggets udførelse, bør derfor afholdes af ledningsejeren. Kammeradvokaten fremførte, at det forventes, at ledningsejeren får vurderet tilstanden af ledningen under vejen, således at eventuelle udskiftninger eller reparationer kan udføres nu. Vejdirektoratet ønsker ikke, at der skal foretages opgravninger i den nyrenoverede vej i de først fem år efter anlæggets udførelse.

Sammenfattende fremførte kammeradvokaten, at ledningen ved Gammelby Ringvej sideflyttes langs vejen og sænkes under til- og frakørslen til den nye Havnerundkørsel. Udgifterne til omlægningen påhviler ledningsejeren. Tilsvarende bør gælde udgiften til nedlægning af foringsrør under til- og frakørslen ved den nye Havnerundkørsel. I forbindelse med ændringerne omkring Estrupvej påstås det, at ledningsejeren foretager en undersøgelse af ledningens tilstand og udfører eventuelle reparationer eller udskiftninger, der anses for nødvendige, herunder eventuelle tekniske foranstaltninger.

Advokat Kim B. Ulrich, Tyndeskov og Ulrich (herefter Kim B. Ulrich) har på ledningsejerens vegne før ledningsforretningen fremsendt skriftlige indlæg af hhv. 15. september samt 26. og 27. oktober 2010. Ligeledes gennemgik Kim B. Ulrich ledningsejerens synspunkter under forretningen den 1. november 2010.

Kim B. Ulrich nedlagde påstand om, at ledningen ved Gammelby Ringvej ikke skal omlægges, men sikres ved en nedgravning. I den forbindelse nedlægges der påstand om, at nedgravningen skal betales af Vejdirektoratet jf. kendelse af 19. oktober 2010 fra Kommissarius ved Statens Ekspropriation på Øerne.

Til spørgsmålet om den tekniske løsning fremførte Kim B. Ulrich, at ledningsejeren har været af den opfattelse, at en mindre flytning eller sænkning ikke i vejlovens forstand kan betragtes som en omlægning, hvorfor Vejdirektoratet skulle bekoste ledningsarbejderne. Kim B. Ulrich fremførte, at ledningsejeren og Vejdirektoratet har indgået aftale om den tekniske løsning på falske forudsætninger. Med henvisning til forvaltningslovens § 7 blev det fremført, at Vejdirektoratet ikke har opfyldt sin vejledningspligt. Betydningen af den manglende vejledning bør derfor være, at ledningsejeren har ret til at påstå, at den tekniske løsning udføres på anden vis end forudsat. Herefter blev det fremført, at den tekniske løsning alene bør udføres ved afværgeforanstaltninger. Det påstås, at Vejdirektoratet skal bekoste afværgeforanstaltningerne under hensynstagen til, at det ikke er sandsynliggjort, at en omlægning er nødvendig.

For så vidt angår nedlægning af foringsrør gøres det gældende, at der ikke i gæsteprincippet eller andetsteds er hjemmel til at pålægge ledningsejeren udgifter i denne forbindelse.

Ekspropriationskommissionens afgørelse

Gæsteprincippet er en udfyldende regel, der finder anvendelse i tilfælde, hvor der uden vederlag er givet tilladelse til at have en ledning liggende på privat areal. Gæsteprincippet indebærer, at ledningsejere skal bekoste ledningsarbejder nødvendiggjort af anlægsarbejder jf. Højesterets dom i UfR 2009.2978H.

Kommissionen lægger til grund, at omlægning af ledningen ved Gammelby Ringvej er nødvendig. Ledningen skal sideflyttes langs vejen og sænkes under til- og frakørslen til den nye Havnerundkørsel.

Det lægges til grund, at ledningen er omfattet af gæsteprincippet jf. privatvejlovens § 52, stk. 1. Ledningsejeren skal derfor afholde udgifterne forbundet med omlægningen.

Det synes umiddelbart omfattet af gæsteprincippets rækkevidde, at ledningsejere som i det mere som i det mindre skal pålægges at afholde udgifter forbundet med at have ledninger liggende i arealer, der berøres af et vejprojekt. Gæsteprincippet synes ikke kun at indeholde hjemmel til pålægning af udgifter i forbindelse med egentlige flytninger. Begrundelsen for dette er, at anlægsmyndigheden i alle tilfælde vil kunne

ændre projektet i en sådan grad, at en ledning kan blive liggende. Gæsteprincippet vil i så fald være udhulet. Imidlertid har Østre Landsret ved dom af 20. juni 2008, omtalt i UfR 2009.2978H, fastslået følgende:

"Det følger af gæsteprincippet, at en anlægsmyndighed ved projektering af og udførelse af et anlægsprojekt har pligt til at tage hensyn til ledningsejerens interesser. I det omfang der som følge af anlægsændringer herefter ikke udføres arbejde på ledninger, beror dette på iagttagelse af denne pligt. De udgifter, som er forbundet med iagttagelsen af pligten, kan efter gæsteprincippet ikke pålægges ledningsejeren."

Med hensyn til spørgsmålet omkring nedlægning af foringsrør er det under henvisning til Østre Landsrets dom af 22. juni 2008 kommissionens opfattelse, at der ikke i gæsteprincippet eller andetsteds er hjemmel til at pålægge udgifter, der ikke kan anses for nødvendige. Det er op til ledningsejeren at træffe beslutning om, hvorvidt man ønsker, at der i forbindelse med anlægsarbejderne skal nedlægges foringsrør.

I forlængelse af ovenstående er det ligeledes kommissionens opfattelse, at der ikke i gæsteprincippet eller andetsteds er hjemmel til at pålægge ledningsejeren udgifter til undersøgelse af ledningens tilstand. Kommissionen har under hensyntagen til det af Kim B. Ulrich oplyste om, at ledningen har ubegrænset levetid, ved denne beslutning lagt til grund, at ledningens tilstand er god. Oplysningen er ikke bestridt af Vejdirektoratet. Kommissionen lægger derfor til grund, at arbejder ikke kan anses for nært forstående, hvilket medfører at situationen anses for at være udenfor gæsteprincippets rækkevidde. Det er derfor op til ledningsejeren om man ønsker at tilse ledningen i forbindelse med anlægsarbejderne.

For sagkyndig bistand tildeles ledningsejeren 50.000 kr.

Herefter

b e s t e m m e s:

Det lægges til grund, at ledningerne er omfattet af gæsteprincippet.

I forbindelse med omlægningen af ledningen ved Gammelby Ringvej pålægges ledningsejeren at afholde udgifterne til sideflytning og sænkning af ledningen under til- og fra kørslen til den nye Havnerundkørsel.

Eventuel nedlægning af foringsrør under til - og fra kørslen ved den nye Havnerundkørsel samt eventuelt tilsyn af ledningen ved Estrupvej vil være op til ledningsejer selv at gennemføre og bekoste.

For sagkyndig bistand tildeles ledningsejeren 50.000 kr.

.....

Således passeret.

Mette Plejdrup Nielsen

/Rune Gregersen

Udskriftens rigtighed bekræftes

Mette Plejdrup Nielsen